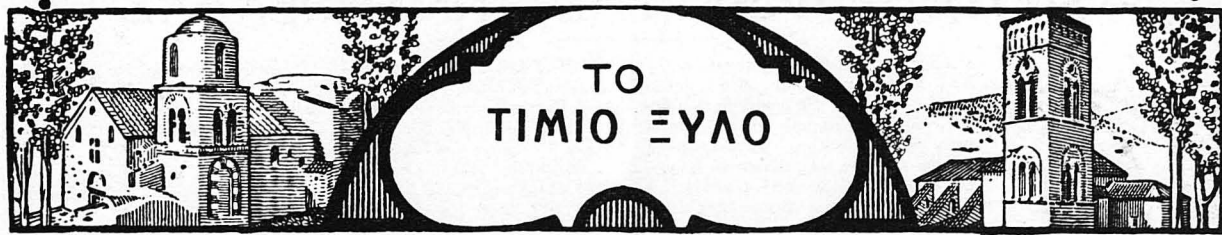

ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΤΟΥ κ. Ι. ΔΑΜΒΕΡΓΗ

Ἡ μπάλες λέρφουνε σάν βροχή. Κάθε στιγμή ὁ Καπετάνιος γυρίζει μιά ματιά στά παλληκάρια του καί κάθε φορά βλέπει καί ἓνα νά στρόνιμα νερό μέσα στά σπαρμένα.

— Πάει κα' ἄλλο; Ξαναλέγει σιγαλά.
Καί φρουζάνουν τὰ γυμνωμένα στῆθια του, γιά νά ξεφύγη ἕνας ἀναστεναγμός, ὁ ὑστερικός χαρτωτισμός τοῦ Καπετάνιου στούς λεβέντες πού τούς εἶδε ν' ἀνασταίνονται ἀπό μικρά παιδιά στά γρόνατά του ἄπανο.

Μά πού νά φοβηθῆ αὐτός; "Ἄς ἦτανε τετρακόσιο οἱ Τούρκοι, κα' ἄς ἦσαν σκοτωμένα ἑφτά ἀπὸ τὰ παλληκάρια του καί λαβομένα τρέσερα. Τοῦ ἔμεναν ἀκόμα δέκα, ντουφέκια ἕνα κα' ἓνα, πού βαρούσανε γερά καί βόλια δέν τούς ἔφευγε.

— Καρδιά, παιδιά! Χτυπάτε καί θά φύγουνε... Δέν ἔξερουν πόσο εἶμαστε... Κανείς μὴ σπαματήση καί μᾶς ἔραγαν...

Ἄδειάζει τὸ ντουφέκι του, γεμίζει πάλι στή στιγμή καί ξαναδιάζει πάλι. Καί τὰ δυό του βόλια πήγανε καλά. Μά τί ἐβγήκε; "Ἄλλος ἀνυπεναγμός ἀκούεται σμαία του, καί γέρνει στή γῆ τῆς ἀδερφῆς του τὸ παιδί, καί τὰ σπάγια ἀνοίγουνε καί τὸ σκεπάζουνε κα' αὐτό.

— Καρδιά, παιδιά! φωνάζει μὲ φωνὴ πού ἔμοιαζε μὲ μούτζουσια. Μά τί στιγμή πού γέμισε, νά κα' ἓνα βόλια χώνεται ἔσοτό—καυτὸ σὸ ἀριστερό του χέρι. Μά ὁ Καπετάνιος εἶχε συνήθεισι ἀπ' αὐτά...

Σπρίγγει τὸ στόμα καί μ' ἓνα τριξίμο τῶν δοντιῶν κρατᾷ τὸν πόνο, μὴν ἀκούσσει πὺς λαβώθηκε ὁ Καπετάνιος καί σαστισίουν τὰ παιδιά. Μόνο τὸ πρωτοπαλληκάρου τὸν εἶδε καί πρέχει στή στιγμή καί τοῦ δίνει τὸ χέρι.

Γεμίζει πάλι καί τραβά. Γεμίζει καί τραβά. Μά συγκακοῖσι ἀναστεναγμούς καί τὸν πᾶνει ἄφους νά γυρίση νά ἰδῆ μὴν ἀντιζοῦσι τὰ μάτια του καί ἄλλον σκοτωμένο.

— "Ἄχ, δὲν θ' ἀπομείνη ἓνας ἀπὸ τὸ χωριό! Δὲν θ' ἀπομείνη ἓνας νά πετάξῃ ὡς ἐκεῖ καί νά τούς πῆ νά φύγουνε, νά πάρη τίς γυναῖκες καί νά τίς πᾶη σὸ βουνό!...

Ἡ μπάλες ἔρχονται ἀκόμα σάν βροχή, μά τὰ ντουφέκια τῶν Χριστιανῶν σοπαίνουν ἕνα—ἕνα.

— "Ἀ! Δέκα πέτρες νά βρισκοῦντασε ἐδῶ, νά κάμουν μεπερζία τὰ παιδιά, πὺς κάναμε τοὺς Τούρκους νά γυρίσουνε πίσω...

Κάθε στιγμή πὺν περνᾷει χωρὶς ν' ἀκούση ντουφεκιὰ ἀπὸ τὸς δεξούς του, σάν νά τοῦ λέν: «δὲν ἀπόμενε κανεῖς». Καί κάθε ντουφεκιὰ π' ἀκούει νά λέφτη ἀπὸ κοντά του, τοῦ χαρίζει τὴ γλυκύτερη χαρά.

— Καρδιά, παιδιά!...

Μά ποῖς νά τὸν ἀκούση; "Ὅλοι εἶνε λαβομένοι καί νεκροί. Φοβάται νά γυρίση νά τὸς δῆ. Φοβάται μὴ δὲν βρεῖ κανένα ἄσθῃ, καί ὕστερα ποῖς θά πᾶη σὸ χωριὸ νά πῆ νά φύγουν τὰ γυναικόπαιδα, μὴν πέσουνε στὰ χέρια τοῦ Πασά;

Τούφθε σὸ καὶ νά στείλῃ τὸ Γιαννάκη, τὸ ἀγαπημένο του πρωτοπαλληκάρου. Μπάλα Τούρκου δὲν τὸν ἔπιανε αὐτόν, γιατί φορούσε τὸ ἀγίασμένο χαίμαλλῃ μὲ τὸ Τίμο Ξύλο. Τὰ βόλια, σάν νά ἦσαν σπαριλῶδες, τὸν ἄγγιξαν κα' ἔπεφταν στὰ πόδια του. Αὐτὸν νά στείλῃ, συλλογίστηκε

γὸς, ἕνας φωνᾷς!...

"ὦ, Θεέ μου, τί ὑπόφερα!...

Καί σγα—σγα ἀνακαλύνημα πὺς ἄρχισα νά τὴν ἀγαπᾶ περισσότερο ἀπὸ πρίν. Ἦμιον ἔσομος νά δόσω τὰ πάντα γιά νά τὴν ξαναφέρω στή ζωῆ. Ἦθελα τοῦλάχιστο νά τὴν ξαναδῶ, καί γι' αὐτὸ ἔκλαμα νυχτόμερα, μακρινὰ ἀπὸ κάθε διασκεδάσι, προσκαλῶντας τὴ λατρεπτιή μου νά ξαναφανῆ μπρὸς μου.

Δὲν μὲ εἰσάκουε ὅμως. Δὲν παρουσιάζεταν μπρὸσπὰ μου, παρὰ ὅταν ἐκαλύβουν μέσα στὰ ὄρη. Καί ποτέ, ποτέ δὲν ἦμιον μόνος μου....

Ἰδοῦ, ἀγαπητὲ κύριε, ἡ ἱστορία τοῦ ἐγκλήματός μου καί ἡ αἰτία τῆς αὐτοκτονίας μου. Ἐσείς δὲν θά μὲ ἀπαλλάξετε βέβαια ἀπὸ τὴν τρομερῆ κατηγόρια. Ἡ λατρεπτιή μου ὅμως, ἡ μοναδική μου ἀγάπη, πὺν πᾶσι τώρα νά τὴν ἀντιμῶσω, μὲ προσκαλεῖ καί μὲ καρπερῆ, ἔσομη —εἶμαι βεβαίως— νά μοῦ συγχωρήση κάθε πλάση κα' ἀπιστία μου....
L. XANROF.

καί φωνᾷς :
— Γιαννάκη! "Ε, Γιαννάκη!...
Μά κανεὶς δὲν ἀποκρίθηκε. Γυρίζει, τί νά ἰδῆ! Τρία βήματα μακρινὰ, μὲ μιά πληγῆ ὀρθάνοχη στὸ κούτελο, σπαρτάριζε σάν γράφι καί ψηλαμοῦσε ὁ Γιαννάκης.
Ἐκόπτηαν τὰ πόδια του, ἐροῦγισε ἡ καρδιά του κα' ἀναστενάξε :
— "Ἄχ, μᾶς ἀρνήθη κα' ὁ Χριστός! Χαθίσαμε... Μά ὄχι... Τὸ Τίμο Ξύλο καί Τούρκους νά τὸ βαστά, δὲν τὸνε πᾶνει κατάλα... Θεέ μου, συχώρα με... "Ἄς πάει ἄλλοις... Νικαῖῃ, Γουοράνη, Κόστα!...
Τίποτε. Ντουφέκι πᾶν δὲν λέφτει, "ἕνας ἀπ' τοὺς εἰσοσι δὲν ἀπομένει ζωντανός.
— Γουοράνη! Κόστα!
Τίποτε...
Οἱ Τούρκοι γίνοντε ἀκόμα μπαλοτιές, μά δὲν τραβοῦν μπρὸσπὰ. Πού νά τὸ ἔξερουν πὺς σκοτώθηκαν ὅλοι, ἕνας κα' ἕνας, οἱ Χριστιανοί;
— Καρτέρι θά μᾶς κάμουν, λέει ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου. "Ἄς σπαματήσουμε νά ἰδοῦμε...
Καί βλέπουν ἓνα μόνο, ἕνα Χριστιανό, τὸν Καπετάνιο, νά παρωμερῆζη τὰ σπαρτὰ καί νά σιζῆθῃ ἐδῶ κα' ἐκεῖ. Καί τὸν σημαδεῖουν ὅλοι καί τραβοῦν...
Μά ἐκεῖνος ἦτοχος, σάν νά ἦτανε ψιλή βροχόλια τὸ χαλάζι τῶν βολῶν, σάβει, κυπάτζει ἕνα—ἕνα τοὺς λεβέντες του. Ἀπάνο ἀπὸ δεκαπέντε ἦσαν σκοτωμένοι. Οἱ ἄλλοι, μὲ δυό—τρεις λαβοματιές ὁ καθένας, ξεφυγοῦσαν. Καί κανένας γιά νά στείλῃ σὸ χωριό, νά πῆ στὰ γυναικόπαιδα νά φύγουνε.
—Θέ μου! Συχώρα με πὺν τοὺς ἀρίστο μονάχους... Μά σάν δὲν πάω ἐγὼ, τοὺς ἄλλους ποῖς θά τοὺς γλυτώση;
Κάνει ὁ Καπετάνιος τὸ σταφό του καί τραβᾷ ἐμπρός. Γιὰ νά προφάση σὸ χωριό, πρέπει νά περᾷση μπρὸσπὰ ἀπὸ τὸν ἐγκθρό καί νά πᾶρη τὸ μονοπάτι τοῦ βουνού.
Τὰ βόλια λέρφουν σάν βροχῆ τραγῆσο του. Ὁ Καπετάνιος πρέχει. Κα' οἱ Τούρκοι σημαδεῖουν καί τραβοῦν ὅλοι καταπάνο του...
Μά στέζονται σάν κροφίνοι στή θέσι τους καί τρέμουνε, γιατί τέτοιο πράμμα δὲν τὸ εἶδανε ποτέ, νά μὴν τὸν πᾶνη μπάλα ἕναν ἀνθρωπο ποῖς μὴτε σίδερα φορούσε, μὴτε ἀπὸ πέτρα ἦτανε.
"Ἐσοπο ἀπὸ μᾶς ὄρας τρέξιμο, ἔφτασε ὁ Καπετάνιος σὸ χωριό.
—Νά φύγετε! φωνάζει ἀπὸ μακρινὰ. Οἱ Τούρκοι ἔρχονται... Νά φύγετε!...
Ἄκούει τὴ φωνὴ του ἡ Μαριό, ἡ κόρη του, καί τρέχει :
— Ὁ Γιαννάκης; Τί γίνηκε, πατέρα, ὁ Γιαννάκης;
Ἦταν ἀρραβωνιαστικός τῆς ὁ νεκρός. Τί νά τῆς εἶπῃ; Μά πρίν συλλογιστῆ γιά τὴν ἀπόκρισι, εἶδε ἡ Μαριό, περᾷμένο σὸ λαμῖο του, τοῦ Γιαννάκη τὸ χαίμαλλῃ μὲ τὸ Τίμο Ξύλο.
— Νά το! φωνάζει. Σκοτώθηκε ὁ Γιαννάκης μου!
Καί λέφτει στήν ἀγκαλιὰ τοῦ πατέρα τῆς καί λιποθυμᾷ...
Κυτᾷζει ὁ Καπετάνιος τὸ χαίμαλλῃ, συλλογίεται καί τὸν παίρνουν τὰ δάκρυα.
— Χωρὶς νά τὸ καταλάβω, θά μοῦ τὸ πέρασε σὸ λαμῖο μου... Τὸ ἔσοπε γιά νά γλυτώση τὸν Καπετάνιο του καί τὸν πατέρα τῆς Μαριός... "Ἀσχημα ἔκαμε... Αὐτός ἦταν γιά Καπετάνιος τῆς "Ὅσο γιά τὴ Μαριό, δέτε τὴν!...
ΙΩ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΣΚΛΑΒΟΣ ΠΕΤΕΙΝΟΣ

Σαλπίζει ὁ σκλάβος πετεινός σπὸν ὄρθρο τῶν κημάτων :
—Ξύνα, λιθάδι πράσινο, ξύνα, ἀνθησιμένη φράγη.
Ξύνα, βοσκὲ, μὲ τὸ λευκὸ κοκάδι τῶν προβάτων!
Καί τ' ἄγριο κύμα τοῦ ἄπαντά : —Μάταια σαλπίζεις, κροᾷτη!
Π. ΝΙΡΒΑΝΑΣ